

Program
január/
február
2024

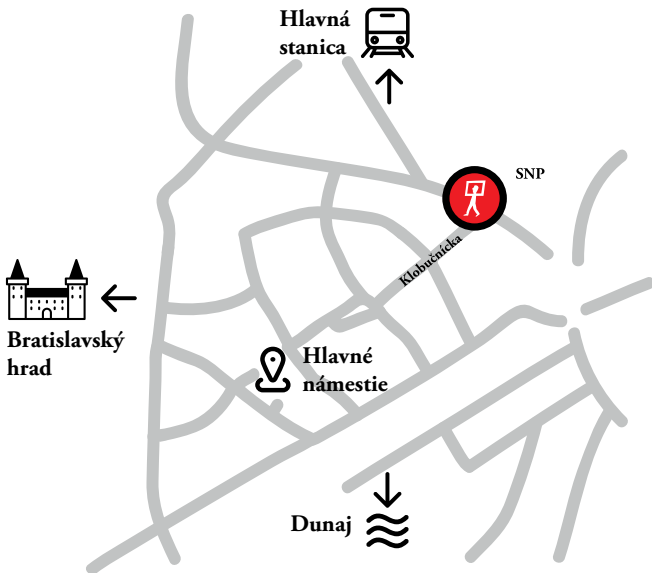
Marta a David Javorskí: Stretnúť Ticho / Bratislava /
Od 14. 2. Vernisáž 13. 2. / 17:00

POLSKY
INSTITUT
BRATISLAVA

Pol'ský inštitút v Bratislave

Námestie SNP 27, Bratislava

- výstavy
- koncerty
- prednášky
- kurzy poľštiny
- filmy
- divadlo
- knižnica
- čítareň
- noviny
- časopisy
- informačné centrum
- podpora akcií

● PODUJATIE V PRIESTOROCH POĽSKÉHO INŠTITÚTU

● VÝSTAVA ● DIVADLO ● KNIHA ● KONCERT ● FILM ● INÉ

- Bratislava Do 14. 1. — **Krakovské betlehemy**
- Bratislava Do 9. 2. — **Umenie z našich radov: Veni Vidi Amavi**
- Bratislava 16. 1. / 19:00 — **Klavírny recitál Joanny Sochackej**
- Bratislava 16. 1. – 29. 3. — **Samaritáni z Markovej**
- Bratislava 20. 1. / 19:00 — **Nowicki Duo: Nové skladby pre klavír a bicie nástroje**
- Spišská N. V. 26. 1. / 19:00 — **Šeptuchy v Spišskom divadle**
- Bratislava 30. 1. / 17:00 — **Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu: Spomienkový koncert Miroslava Ráca**
- Bratislava 13. 2. / 17:00 — **Marta a David Javorskí: Stretnúť Ticho**
- B.Bystrica 21. 2. / 10:00 – 15:00 — **Deň poľského jazyka**
- Bratislava 26. 2. / 17:00 — **Iwazkiewicz – Szymanowski – Kráľ Roger**
- Bratislava 27. 2. / 18:30 — **Olga Pasiecznik (soprán), Natalia Pasiecznik (klavír): Recitál poľských a ukrajinských piesní**

*Milí priatelia,
prajeme vám všetkým
dobrý a úspešný
nový rok 2024!
Tešíme sa na stretnutie
na podujatiach
organizovaných
Poľským inštitútom
v Bratislave!*

Krakovské betlehemy

Bratislava

Do 14. 1.

*Neformálna galéria Poľského inštitútu,
Klobučnícka ul.
instytutpolski.pl/bratislava*

Fotografická výstava v Neformálnej galérii Poľského inštitútu predstavuje jedinečné **krakovské betlehemy** (szopki krakowskie). Tie sú inšpirované architektúrou mestských pamiatok z rôznych období a krakovskou i poľskou históriou, pričom ich charakterizujú bohaté ozdoby a početné vežičky a ľudské postavy. Originálne krakovské betlehemy, ktorých tvorcami boli pôvodne murári a stavební pracovníci z predmestí bývalého hlavného mesta Poľska, sú zapísané na Národnom zozname nemateriálneho dedičstva a od 28. novembra 2018 na Zozname nemateriálneho dedičstva UNESCO. Súčasťou fotografickej výstavy je aj niekoľko originálnych betlehemov zo zbierky Poľského inštitútu v Bratislave.

Umenie z našich radov: Veni Vidi Amavi

Bratislava
Do 9. 2.

*Poľský inštitút,
Nám. SNP 27
instytutpolski.pl/bratislava*

Výstava **Poľského klubu Veni Vidi Amavi – Prišla som, videla som, zamilovala som si** otvorená v decembri minulého roka je expozíciou 22 fotografií 22 Poliek alebo Sloveniek poľského pôvodu na pozadí 22 ich obľúbených miest na Slovensku. Autorkami fotografií sú dve fotografky: **Katarzyna Čuha** z Prešova a **Agnieszka Stefańska** z Bratislavy. Výstava je už pätnástym pokračovaním cyklu **Umenie z našich radov**, ktorého cieľom je predstaviť tvorbu Poliakov žijúcich na Slovensku.

Klavírny recitál Joanny Sochackej

Bratislava
16. 1. / 19:00

*Malá sála Slovenskej filharmónie,
Medená 3
filharmonia.sk*

„Večer plný hudobných diel ženských autoriek“ – taký bude na pôde Slovenskej filharmónie debut mladej poľskej klaviristky **Joanny Sochackej**. Odchovankyňa hudobných akadémií v Grazi, Lodži i Krakove ohuruje svojou hrou návštevníkov prestížnych svetových koncertných sál. Ralph Grave o Sochackej povedal, že je „ženou s posolstvom“, tým aktuálnym bude predstaviť tvorbu troch autoriek, ktoré v bežných programoch absentujú. V tieni svojho brata odpočíva pred slovenským publikom dielo skladateľky a klaviristky **Fanny Mendelssohn**. Pre poľskú kultúru je na poli edukácie i kompozície nepochybne významnou osobnosťou **Grażyna Bacewicz**, ktorá študovala paralelne klavír, husle i kompozíciu, vďaka čomu dokonale rozumela dispozíciám týchto nástrojov. Druhú so-

nátu osobne uviedla do života na Koncerte únie poľských skladateľov v decembri 1953. Večer uzavrie dielo mladej ukrajinskej skladateľky a klaviristky **Anfisy Bobylovej**, ktorá pôsobí na univerzite v Grazi.

Samaritáni z Markowej

Bratislava

16. 1. – 29. 3.

Neformálna galéria

Polského inštitútu,

Klobučnícka ul.

instytutpolski.pl/bratislava

Výstava **Múzea Poliakov zachraňujúcich Židov – Múzea rodiny Ulmorcov v Markowej** predstavuje dobové dokumenty a fotografie zachytávajúce príbeh blahoslavenej deväťčlennej rodiny **Ulmorcov** z poľskej obce Markowa, v ktorej 24. marca 1944 nemeckí vojaci zavraždili poľské rodiny spolu so Židmi, ktorých tieto rodiny skrývali. Takto zomrelo 16 nevinných osôb, neboli ušetrené ani malé deti, ani tehotná matka. Wiktor a Józef Ulmowci boli posmrtno vyznamenaní titulom „Spravodlivý medzi národmi“ v roku 1995 a v roku 2003 sa začal ich proces blahorečenia, ktorý bol dovŕšený v septembri 2023. 17. marca 2016 bolo otvorené Múzeum Poliakov zachraňujúcich Židov, pričom bolo pomenované po rodine Ulmorcov. Sejm Poľskej republiky vyhlásil rok 2024 za **Rok rodiny Ulmorcov**.

Nowicki Duo: Nové skladby pre klavír a bicie nástroje

Bratislava
20. 1. / 19:00

Koncertná sieň Dvorana,
VŠMU, Zochova 1
facebook.com/OZHrhaj

Koncertný večer s názvom **Nové skladby pre klavír a bicie nástroje** uvedie renomované poľské zoskupenie **Nowicki Duo** z Gdanska, ktoré tvorí klavirista **Piotr Nowicki** a perkusionista **Paweł Nowicki**. Na koncerte zaznejú svetové premiéry skladieb slovenských skladateľov – Petra Javorku, Jany Kmiťovej, Lenky Novosedlíkovej, Mariána Zavarského a poľského skladateľa **Jakuba Królikowského**.

Vstupné: 10 eur / 5 eur.

NOVICI DUO

NOVÉ SKLADBY PRE KLAVÍR
A BICIE NÁSTROJE

JAVORKA
KMIŤOVÁ
KRÓLIKOWSKI
NOVOSEDLÍKOVÁ
ZAVARSKÝ

20. JANUÁR 2024 19:00 hod.

KONCERTNÁ SIEŇ DVORANA
ZOCHOVA 1 BRATISLAVA

Vstupné 10€ / 5€

Predaj lístkov online na gocout.net
a na mieste pred konaním koncertu

U.

Šeptuchy v Spišskom divadle

Spišská Nová Ves

26. 1. / 19:00

*Spišské divadlo,
Radničné námestie 4
spisskedivadlo.sk*

Obdobie dospievania dvoch dievčat do veľkej miery ovplyvňuje ich rodný kraj **Podlasie**, ktorý sa nachádza na hranici medzi Poľskom a Bieloruskom. Tento zabudnutý záhadný kút zahalený hmlami si zachoval svoj ráz a prežívajú v ňom mnohé tradície a legendy, aj tie o **šeptuchách**, ženách, ktoré vedia liečiť. Alina a jej priateľka Dorota v tejto špecifickej, priam magickej atmosfére prežívajú priateľstvá, lásky i starosti každodenného života. Slovenská spisovateľka **Alena Sabuchová** za svoj román **Šeptuchy** získala v roku 2020 cenu Anasoft litera. Jeho dramaturgiu autorstva **Lucie Mihálovej** prinieslo v decembri **Spišské divadlo** v úspešnej slovenskej premiére (réžia: Mariana Luteránová).

Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu: Spomienkový koncert Miroslava Ráca

Bratislava
30. 1. / 17:00

*Poľský inštitút,
Nám. SNP 27
instytutpolski.pl/bratislava*

Pri príležitosti **Medzinárodného dňa pamiatky obetí holokaustu** a 79. výročia vyslobodenia nemeckého nacistického koncentračného a vyhladzovacieho tábora Auschwitz-Birkenau, ktoré si tradične pripomíname 27. januára, pozývame na spomienkový koncert, ktorého interpretom bude **Miroslav Rác**, slovenský klavirista a skladateľ rómskeho pôvodu. V repertoári koncertu zaznejú jeho diela inšpirované tragédiou holokaustu venované na počesť a pamiatku všetkých obetí koncentračných táborov, aj tých, ktorí ich prežili. M. Rác spolupracuje okrem iného aj so Štátnym múzeom Auschwitz-Birkenau a súčasťou programu budú aj diela poľských skladateľov.

Marta a David Javorskí: Stretnúť Ticho

Bratislava
13. 2. / 17:00

*Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
instytutpolski.pl/bratislava*

Marta Javorská je absolventkou maľby na Akadémii výtvarných umení v Krakove. Expresívny jazyk, ktorý používa, je silne ovplyvnený krakovskou figuráciou. Jej práce sú výberom z posledného cyklu **Tichý život**. Poetická figúra, autoportréty a natura morta sa stávajú dokumentáciou autorkinho vnútorného sveta. Marta sa okrem maľby venuje aj úžitkovej keramike pod úspešnou značkou JavorskyAtelier. **David Javorský** je absolventom maľby na rovnakej krakovskej akadémii. Vo svojich prácach reflektuje súčasného človeka hľadajúceho svoj zmysel či podstatu svojej existencie, pričom často vychádza z filozofie. Okrem maľby sa aktívne venuje elektronickej hudbe a animácii. Poľsko-slovenská manželská dvojica predstaví na výstave výber z grafík, obrazov a kresieb z posledných rokov pochádzajúcich zo samostatne uzatvorených cyklov, ktoré sú v istom zmysle navzájom ovplyvnené a vytvárajú silný existenciálny dialóg medzi autormi. Výstava potrvá do **5. apríla**.

Deň poľského jazyka

Banská Bystrica

21. 2. / 10:00 – 15:00

Štátna vedecká knižnica,

Lazovná 9

Oblúbené podujatie **Bližšie Poľska** v Banskej Bystrici je pokračovaním cyklu, ktorého cieľom je propagovať Poľsko, poľský jazyk a štúdium polonistiky na Katedre slovanských jazykov Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Tento rok sa podujatie uskutoční začiatkom marca, no jeho predvojom bude **Deň poľského jazyka** organizovaný pri príležitosti **Medzinárodného dňa materinského jazyka**. Prednášku, ukážkovú hodinu poľského jazyka, kvíz a workshop povedie doc. **Gabriela Olchowa**, lektorka poľského jazyka na Filozofickej fakulte UMB v Banskej Bystrici.

Iwaszkiewicz – Szymanowski – Král' Roger

Literárno-hudobný večer pri príležitosti 130. výročia narodenia Jaroslawa Iwaszkiewicza

Bratislava
26. 2. / 17:00

*Poľský inštitút,
Nám. SNP 27
instytutpolski.pl/bratislava*

20. februára 1894 sa v Kalniku na území dnešnej Ukrajiny (Vinnycká oblasť) narodil jeden z najvýznamnejších poľských básnikov a spisovateľov 20. storočia **Jarosław Iwaszkiewicz**. Bol blízkym bratrancom poľského skladateľa rovnako narodeného na Ukrajine **Karola Szymanowského**, autora o. i. opery **Král' Roger**, ku ktorej napísal Iwaszkiewicz libreto. V novembri 2022 sa aj vďaka podpore Poľského inštitútu uskutočnila slovenská premiéra tohto diela v Národnom divadle v Košiciach. Táto inscenácia v réžii Antona Korenčího bola úspešná aj na Medzinárodnej divadelnej olympiáde v Budapešti v roku 2023 a neskôr aj ako súčasť programu Bratislavských hudobných slávností. Obnovenie opery v košickom divadle je naplánované na marec tohto roka.

Počas špeciálneho večera v Poľskom inštitúte budú diskutovať **Roland Khern Tóth**, riaditeľ Opery Národného divadla v Košiciach, a dramaturg **Stanislav Trnovský** o tom, ako vznik

kala pôvodná košická inscenácia Kráľa Rogera. Postavu spisovateľa, najmä v kontexte jeho hudobného záberu, predstaví Dr. **Piotr Drobnik**, literárny historik a autor knihy o Iwaszkiewiczovi.

Špeciálnym hosťom večera bude **Olga Pasiecznik**, vynikajúca sopranistka, jedna z najlepších svetových interpretiek slávnej árie Roxany z opery Kráľ Roger, ktorej vystúpenie bude vyvrcholením večera. Na klavíri ju bude sprevádzať jej sestra **Natalia Pasiecznik**, profesorka na Kráľovskej hudobnej akadémii v Štokholme. Obe umelkyne prednesú aj vybrané piesne Karola Szymanowského.

Jarosław Iwaszkiewicz

Karol Szymanowski

Recitál pol'ských a ukrajinských piesní

**Koncert venovaný bojujúcej Ukrajine na druhé
výročie jej napadnutia Ruskou federáciou**

Olga Pasiecznik (soprán)

Natalia Pasiecznik (klavír)

Bratislava
27. 2. / 18:30

*Kostol Povýšenia Svätého kríža
(Klarisky), Klariská
instytutpolski.pl/bratislava*

24. februára si pripomenieme druhé výročie ruskej agresie proti Ukrajine. Pri tejto príležitosti sa uskutoční koncert poľských a ukrajinských piesní v podaní sopranistky **Olgy Pasiecznik** a klaviristky **Natalie Pasiecznik**. Olga Pasiecznik (Pasichnyk) je svetoznáma operná speváčka pochádzajúca z Ukrajiny, ktorá už dlhé roky žije v Poľsku a v súčasnosti pôsobí v Poľskej kráľovskej opere vo Varšave. V roku 2023 jej udelil minister kultúry a národného dedičstva Poľskej republiky Zlatú medailu za „Zásluhy o kultúru Gloria Artis“. Natalia Pasiecznik (Pasichnyk) je uznávaná koncertná klaviristka a komorná hudobníčka, víťazka mnohých medzinárodných súťaží. V súčasnosti žije v Štokholme, kde pôsobí ako profesorka na Kráľovskej hudobnej akadémii. Odnedávna zastáva aj funkciu riaditeľky Ukrajinského inštitútu v tomto meste. Spoluorganizátorom koncertu Olgy a Natalie Pasiecznik je **Veľvyslanectvo Poľskej republiky v Bratislave**.

Veľvyslanectvo
Poľskej republiky
v Bratislave

#StandWithUkraine
#PolandFirstToHelp

FOCUS

Výročia a patróni roku 2024

Sejm a Senát, teda dolná a horná komora poľského parlamentu, vybrali osobnosti, ktoré sú patrónmi roku 2024 pri príležitosti okrúhlych výročí ich narodenia či smrti. Senát Poľskej republiky vybral ako patrónov roku 2024 tieto osobnosti: Witolda Gombrowicza, Czesława Miłosza, Wincentyho Witos a Władysława Zamoyského. Zároveň Senát určil, že tento rok bude aj Rokom ekonomického vzdelávania.

Witold Gombrowicz – 120. výročie narodenia

Witold Gombrowicz (1904-1969) je považovaný za jedného z najlepších poľských spisovateľov 20. storočia. Najviac ho preslávil román *Ferdydurke*, ktorý vydal v roku 1937.

Czesław Miłosz – 20. výročie smrti

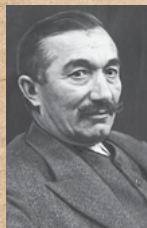
Czesław Miłosz (1911-2004) – poľský básnik, prozaik a nositeľ Nobelovej ceny za literatúru. Jeho diela boli v Poľsku oficiálne publikované až v roku 1981. Nobelovu cenu získal v roku 1980.

Wincenty Witos –

150. výročie narodenia

Wincenty Witos (1874-1945) – politik, trojnásobný predseda vlády, ľudový aktivista, zakladateľ predvojnovnej strany Poľská ľudová strana (PSL). Je jedným z otcov poľskej nezávislosti.

Władysław Zamoyski –

100. výročie smrti

Władysław Zamoyski (1853-1924) – občiansky aktivista, popularizátor Zakopaného a človek, bez ktorého by pleso Morské oko dnes nepatrilo Poľsku. Vykupoval poľské majetky, ktorým hrozilo, že ich zaberú Nemci vo Veľkopoľsku, ktoré bolo germanizované nemeckým okupantom. Celý svoj majetok daroval poľskému národu.

Rok ekonomického vzdelávania

Vyhlásenie roka 2024 za Rok ekonomického vzdelávania je ocenením úsilia, ktoré za posledných 100 rokov vynaložili tisíce ľudí a inštitúcií podieľajúcich sa na popularizácii a odovzdávaní týchto dôležitých vedomostí. V roku 2024 si pripomíname 100. výročie hospodárskych reforiem Władysława Grabského, vzniku poľského zlotého i založenia

Poľskej banky a Banku národného hospodárstva.

Sejm Poľskej republiky ustanovil rok 2024 za rok Mareka Hłasku, arcibiskupa Antoniho Baraniaka, Romualda Traugutta, Wincentyho Witosa, Kazimierza Wierzyńskiego, Melchiora Wańkowicza, rodiny Ulmorcov, Zygmunta Miłkowského a poľských olympionikov.

Marek Hłasko –

90. výročie narodenia

Marek Hłasko (1934-1969) – spisovateľ, autor filmových scenárov. Svojím nekompromisným postojom, a to aj voči komunistickej realite, priťahoval k sebe celé generácie v rôznych kútoch sveta.

Antoni Baraniak –

120. výročie narodenia

Arcibiskup Antoni Baraniak (1904-1977), salezián, doktor kánonického práva. Bol najbližším spolupracovníkom kardinála Stefana Wyszyńskiego. Tri roky bol väznený a mučený komunistickými úradmi, ale nikdy sa nepoddal.

**Romuald Traugutt –
160. výročie narodenia**

Romuald Traugutt (1826-1864) – bojovník za nezávislosť a diktátor tzv. januárového povstania.

**Kazimierz Wierzyński –
130. výročie narodenia**

Kazimierz Wierzyński (1894-1969) – zapájal sa do aktivít za nezávislosť od čias prvej svetovej vojny. Patril k literárnej skupine „Skamander“.

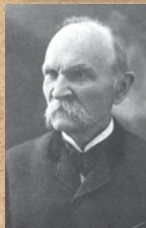
**Melchior Wańkowicz –
50. výročie smrti**

Melchior Wańkowicz (1892-1974) – spisovateľ, novinár, vojak, účastník bitky pri Monte Cassine. Je označovaný za otca reportáže.

**Teodor Tomasz Jeż –
200. výročie narodenia**

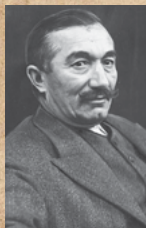
Teodor Tomasz Jeż, vlastným menom Zygmunt Fortunat Miłkowski (1824-1915) – bojovník za nezávislosť, spisovateľ, vojak, tvorca myšlienky aktívnej obrany a národnej pokladnice. Bojoval v januárovom povstaní.

Wincenty Witos –

150. výročie narodenia

Wincenty Witos (1874-1945) – politik, trojnásobný predseda vlády, ľudový aktivista, zakladateľ predvojnovnej strany Poľská ľudová strana (PSL). Je jedným z otcov poľskej nezávislosti.

Rodina Ulmorcov – 80. výročie smrti

V roku 2024 si pripomínáme 80. výročie zavraždenia rodiny Ulmorcov z Markowej. Ulmorcov zabili nemeckí okupanti za to, že ukrývali niekoľko židovských rodín. 24. marca 1944 Nemci pred očami detí najprv zavraždili Židov ukrývajúcich sa v dome Ulmorcov, potom Józefa a Wiktoriu, a následne všetky deti. V roku 2023 bola celá rodina Ulmorcov vrátane nenarodeného dieťaťa vyhlásená za blahoslavenú.

Rok poľských olympionikov – 100. výročie získania prvých medailí

Rok 2024 vyhlásil Sejm Poľskej republiky aj za Rok poľských olympionikov. Dôvodom je 100. výročie zisku prvých olympijských medailí 27. júla 1924 na 8. Letných olympijských hrách v Paríži. Medaily pre Poľsko vtedy získali dráhoví cyklisti v zložení: Józef Lange, Jan Łazarski, Tomasz Stankiewicz a Franciszek Szymczyk, a tiež jazdec Adam Królikiewicz na koni Pica-dor. Doteraz sa na 23 letných a 24 zimných olympijských hrách zúčastnilo celkovo 3 012 poľských športovcov, ktorí získali spolu 321 medailí: 79 zlatých, 96 strieborných a 146 bronzových.

Výstava Bienále Via Carpatia 2023 | Stary Sącz

Od decembra minulého roka nájdú návštevníci Galérie IMO v Starom Sączi výnimočné diela 48 mladých umelcov z dvanástich európskych krajín, ktoré zo stoviek prihlásených prác vybrala porota 2. **Medzinárodného bienále Via Carpatia**. Na bienále boli pozvaní umelci z regiónov krajín spojených cestou Via Carpatia – Lotyšsko, Litva, Ukrajina, Poľsko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Srbsko, Kosovo, Bulharsko, Severné Macedónsko a Grécko.

Z viac ako jeden a pol tisíca diel, ktoré zaslalo 688 umelcov, vybrala porota 48 najlepších prác, ktoré sú prezentované na tejto výstave. Najsilnejšie bola zastúpená olejomalba, hoci nechýbali ani iné techniky a médiá – kresba, socha, grafika, fotografia, textil, keramika – či novšie: video, inštalácia, animácia, maľba v kombinácii s digitálnou projekciou.

Umelci tvorili diela na základe vlastnej interpretácie „Piesne o konci sveta“ poľského nobelistu **Czesława Miłosza**, ktorá sa stala hlavnou témou tohtoročného bienále. Výstava ukazuje, ako mladá generácia európskych umelcov vníma súčasný svet a jeho problémy a kde vidí jeho potenciálny koniec. Výstava v meste Stary Sącz, ktoré je vzdialené len niekoľko desiatok kilometrov od slovenských hraníc, potrvá do **10. marca**.

08.12.2023–10.03.2024 / STARY SĄCZ

VIA CARPATIA

2023

II BIENNALE
SZTUKI

Pol'ský inštitút v Bratislave

Nám. SNP 27 | P. O. Box 153

814 99 Bratislava

+421 2 544 32 013

+421 2 544 32 030

program.bratislava@instytutpolski.pl

FB: @PolskyInstytutBratislava

X: @PLINSTITUTBRAT

instytutpolski.pl/bratislava

Pol'ský inštitút v Bratislave

je pre verejnosť otvorený nasledovne:

pon. 10:00 - 16:30 | ut.-štv. 10:00 - 17:00 | piat. 9:00 - 15:00

Všetky zmeny v programe vyhradené.

Vstup na podujatia v Poľskom inštitúte je voľný, pokiaľ nie je uvedené inak.

*Olga Pasiecznik (svetoznáma sopranistka)
v sprievode Natalie Pasiecznik (klavír) v Bratislave
26. 2. / 17.00 Poľský inštitút
27. 2. / 18.30 koncertná sieň Klarisky*

Foto zdroj: Facebook

